

ივერია

ბაჰათის ღირსი:

თვ.	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაბრი.

რედქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.

ბაჰათის დასაბარებლად:

და განცხადებათა დასაბუღებად
უნდა მიმართონ რედქციას და წერა-კითხვა
გამაგრეს. სასოციალისტო კანცელარიას.

ფასი განცხადების:

ჩვეულებრივი სტრატეგია პირველ გვერდზე—
16 კაპ. მეორეზე—3 კაპ.

თავადი ვარლენ ნიკოლოზის ძე წამითელი და კანინა მლინაბად წამითელსა შვილებითურთ გულისთვის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცოინთ გარდაცვალებასა პირველინ შვილისა და მეორეინ—მისა თვისისა **ვარლენის ვარლენის ძის წამითელისა** და სოხოენ ინებენ და მოპოვებულენ სუბსაბათის, 29 სექტემბერს, დღის 9 1/2 საათზედ, ქვეშეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში, სადაც მიკვალბულს წიგნისა და პანაშვიდს გადაუხდინონ და შედეგ ვასენებენ კუკის სასულიეროდ განსვენებულის გვიან დასაკრძალვად.

(1—2.—1)

„ივერია“

გამათის 1894 წელს
ივანე პოპოვსკის, როგორც წინად.

გაზეთის დაბარება შეიძლება შემდეგის ადრესით:

ტფილისი, **ნიკოლოზის ქუჩა, 21.**

პარტიკულარ შიშის წერა-კითხვის გამაგრეს. სასოციალისტო კანცელარიას, სასახლის ქუჩა, პანკის ქარვასო.

საფოსტო ადრესი:

Тифлисъ. Редакція „ИВЕРІА“.

საქართველო ყურსები

ახალბინა და მამულისათვის

წელი მეცამეტე

კურსების დანიშნულება ის არის, რომ სპეციალური საქომერცია განათლება შესძინოს მსურველთა, როგორც ქალებს, ისე კაცებს, და მოამზადოს ვარჯიშობის შემწეობით ანგარიშის დახელოვნებით მოადრენი.

სწავლის გათვლების შემდეგ იტესტებოძ ქმლვეთ. 1894—95 სამოსწავლო წელს შემდეგი საგნები იქმნება სასწავლებელი: 1) საქომერცია კერძო, 2) საქომერცია ანათმეტაჲ, 3) ბუსკულტურა მარტივი, ორ-კეცი და საბანკო, 4) ანათმეტაჲ სასწავლო ხოთით. 5) საქომერცია მიწა-მოწრა, 6) საგჭრა და სათამაშო წესდებანი, 7) მსწრაფ-წერა და წერა გაგრეფი და შიშაინა (исправленіе дурного почерка).

სწავლა დაიწყება 15 სექტემბრიდან. ახლოდ შემოსვლელთა მიღება დაიწყეს 1 სექტემბრიდან, ყოველ დღე დღის 10 საათიდან თერთმეტამდე და საღამოს 4 საათიდან 8 საათამდე, კურსების სადგომში, სასა აღქმასხედ ფრანკოვსკის № 9, სერეჟიას და ნავოინის ქუჩასზედ, აფთაქის პინდარი.

პროგრამები და წესები კურსებისა უსასყიდლოდ შეიძლება მიიღოს მსურველი თუ კურსების სადგომში და მათა წუიანოვების საბანკო კანტონაში, სიონის ქუჩასზედ.

ვინც ქალას გარეშე სტუდენტობს, შეუძლიან წერილით მიმართოს კურსების დაბარებულს მ. მახუაინსს, ტფილისს.

(24—1297—18)

და მ ჯ დ ე ე ი ს ი ა ზ ე ა ე ბ ა

„ნიკოლოზი“

(დუზა)

შუალესად დასტურებული 1872 წელს.

რომელსაც პირითადი თანხა **2,500,000** მან. აქვს, გარდა სათადარიგო ფულისა.

დაზღვევა სიცოცხლისა.

ამით აცხადებს, რომ მის მიერ მიიღება დაზღვევა სიცოცხლისა განსაკუთრებითა სასარგებლო პირობებში იმ შემთხვევისათვის, როცა შრომა აღარ შეუძლებათ. დაზღვეულს მოსწილიება ექნება აკრთვე სოციალისტების მიგებაში.

დაზღვევა მხსენისაგან.

მიიღება ყოველწლიური მოძრაობისა და უზრავის ქონების დაზღვევა ცუცხლისაგან აკრთვე ზღვით მდინარითა და ხმელთით წასაღწამოსათვის საქონლისა.

წესები, პირობები წერილობითი და სიტყვიერი მოლაპარაკება განვიხარება მსურველს ტფილისის სასოციალისტების გამგებაში, რომელიც დადგენილია კავკასიის შრომობრუნისა და იმყოფება ბარონის ქუჩაზე, კლონოზნის სახლში, ანუ თუ სასოციალისტების აგენტის ალექსანდრე პეტრეს ძის ზავრევისაგან, რომელიც დღას ელლიმინოვის ქუჩაზე № 2.

(50—1234—48)

წამილვა და კორმოსმონი

ბი უნდა იგზავნებოდეს მხოლოდ ედაქციის სახელზედ.

ტფილისი, 29 სექტემბერი

საქართველოს ეკონომიკურის უძღვეურების ერთი მიზნობაა სხვათა შორის ის უცნაური წესი და ადრითა, რომ უზომოდ სარჯი ვიციტ ჭირშია და ღონშია.

აბა გლეხ-კაცს ჰკითხეთ, რა უსუზო წრეგანდელი მოსავლით გიშასუხებთ, ან: „ჩემი მამა დავაქორწიდე, მუნი ჭირში, და დიდი სარჯი მომივიდა“, ან: „მამიჩემს სიკვდილმა მოსავლიც ინაცვალა და დიდი ვალეუც თავს მომახვია. აბა რა მეცა, ბატონო, პატრივი რომ არ მეცა, ქვეყანა დამძრახავდა“. აი ეს შიში ქვეყნის ძრახვისა, ეს უცნაური პატრივიცემა მიკვადებულისა ხშირად გლეხ-კაცის ბოველის წლის ნაშრომ-ნადავს იმსვენებლებს ხოლმე და ვალში ავდებს. საკორმოსმი უფრო ის არის, რომ ამ ვალს, ამ სარჯს, ამ ბუგარს, წესისა და ადრითა წყალობით დადევულს, გლეხ-კაცი გასაოცარის სულეგრძელებით ითმებს და არა დრტვიანავს, არ გაურბის, არ უჩივის.

რა მართლა გლეხ-კაცმა, რომელსაც უმადლოეს წოდებას, თავად-ზნაურობაც არ არის აცოდებული ამ მავნებელ ჩვეულებას, გაისხნეთ ჩვენში ქვეყნი მიკვადებულისა და ან იმერეთის „საქალაქის ზარით წსჯა“, რომელსაც, ერთი-ეი არა, ხშირად რომდენიც სოფელი მიიერის ხოლმე თავს ქალაქის-კაცისა და შიშისათვის იმისის ოჯახის „დასაცხად“, გასანადგურებლად, დასავალიანებლად. სულ მივირთა ესთქვათ, ყოველ წელიც ოცი ბრასი თუმანი შინც დაინარჯება ჩვენში ამ ადრითა წყალობით უბრალო ბრალიანად, სრულიად უწყალოდ, „ნანცობთა და მხლბულითა“ გამოსავლებად, ურომლისოდაც, ხადისის ბრით, ქვეყანა დასძრახავს ჭირისუფლს, იმის აუკს იტვის, მიკვადებულის უპატრივიცემობას შესწამებს.

ჯული ფული მარტა წერა-კითხვის საზოგადოებას რომ მიხეცე მოდა, გინაზის-ეი არა, უნივერსიტეტსაც ადვილად დაასრულებ იგი. ახლა ქართულის სცენისა, ქართულის წიგნების გამომცემელ ახანავობისა, „მამათა დირტურატორთა“ გაჭრევიცე გაითვალისწინეთ და ადვილად დაინახათ, ამ ხადისის გამათასირებელ ჩვეულებას მოსპობა და ამ გვარად გარდაცვლა რამდენს ჩვენს საჭროებას დააკაყოფილებს?!

ეს საგანი ჩვენს მწერლობაში არა ერთხელ ადრეულა, მაგრამ ყოველთვის „დამთენილა ხმად მადანდებლისად უდაზნა შინა“. მაშინ, როდესაც წერა-კითხვის საზოგადოებას „ორსიოდ თუმანი უჭირს, რომ უციკობის მორეკვი მცურავს ხადის განათლების, ცოდნის სხივი მიაცივს; როდესაც „დრამატიკის საზოგადოებას“ ასი თუმანი არა აქვს, რომ ქართულის სცენის საქმე წარმართოს; როდესაც ქვეყნის მუშაკი უღიკმა-პურად ჰქვავს სულსა და უნივერსიტურო ფონდის თანხა-ეი იართოდს გროშს შეადგენს,—ძველი წესი და ადრითა ოცი ბრასის თუმანს ახარჯებენ მხოლოდ ხადისის გასამდობად, სრულიად უწყალოდ და უსარგებლოდ. ნუ თუ საკორმოსმი და საოცარი არ არის ასეთი ბედოვლობა, ასეთი წინ-დაუხედაობა ჩვენის ერის მხრივ?!

თავები ერის განათლება. ესევე განკარგულება იყო მიზნობა, რომ ი ფული, რომელიც ტუვიდებულად იხარჯებოდა და უნივერსიტეტსა და ქარიზხალს მიჰქონდა, ერის საჭროებას მოსპობდა, ერის კეთილდღეობას ედებოდა.

მაშინვე გაისმა ჩვენში სურვილი ქველ-ტორილის მისპობისა და, რამდენხდაც ვახსოვს, იმერეთის ერთს სოფელში რამდენიმე ოჯახმა ხელ-შეკრულობა-ეი დასდო, რომ ამიერიდგან ადრე ქორწილის დრთა გავწოთ სარჯი და ადრეც ქველნი ვადვიხადოთ სოფელი განქრად თანდათან, ხადისის ისუსტა და ძველი ჩვეულება ისევე გამოედა. ვიმეორებთ, ნაღ უღიკვანება ამ ჩვეულებისა ყველას მავნებლად მიჩნევა, მაგრამ ჩვეულება სუკული უმტკიცესობა, ამბობს ქართველი გლეხი, ჩვეულება მიკვადებულისა, და ამითა ძველი იყო ამ ადრითა დალატი, მისი გეობა და უარ-ყოფა. ბტეკე ხსინათი უნდა ჰქონდეს ადამიანი, განსპეკული უნდა იყოს საზოგადოებრივი ცულის-ტეგილით, რომ უბრალო, უბრალო და უსაგნა წესი ბედოვლობისა ერის საჭროებას მოსპობდა.

აი, ასეთი ბტეკე ხსინათი, ასეთი გულის-ტეგილი ქვეყნისა გეობირან 19 სექტემბერს თელავში მოიხდა გარდაცვალებულმა 25 წლის ჭაბუკმა, თავიმი მიკვადებულ გიორგის ძემ ჭაბუკვაძემ, რომელმაც შემდეგი მოკლე, მკრე-სტეფოვანი, მაგრამ ყოველად საგულისხმობი და მადლი მნიშვნელოვანი ანდერძი დასტოვა: „მე, რან შამაღება, უბრალოდ დამარჯეო, ისე დამარჯეო, როგორც დამარჯეო საწაღს გლეხსა. მეცა, ჩემს დამარჯეო სურავან დასწარებას და ის ფული, რან ჩემს დამარჯეოსათვის გადადებოდა, ივერისს რედაქციას გაუწავსო სალატარტურო ფონდის სასარგებლოდ“.

წაიკითხეთ ეს სიტყვები და დარწმუნდებით, რა დიდი გულის-ტეგილი ჰქონია განსვენებულს ქვეყნის სიკეთისა, რა საყესიბით ჰქონია შეგება უმნიშვნელობა და უაზრობა ქველ ტორილისა და დიდის ზარითა და ზეიბით მიკვადებულთა დარძალვისა იმის წინაშეობა ვაგვის დაჯარბლავს ვინ იცის ათასობით დაესწრა ხადისი და ვინ მოსთვლის, რამდენი დავინა დავილა, რამდენი ძროხასარი დავილა, რამდენჯერ სთქმეს შესანდობობა, და მან-ეი ეს ჩვეულება, ეს უწყით აჯტუროვილი შესანდობობა უარ ჰყო, ოდრად-ეი ეს ფული გაჭირებულ დირტურათა და მმარებელს თანხის მი-

*) ეს ფული (500 მან.) უკვე მოვიდა რედქციას.



ამველეთ, ეს უფრო სასარგებლო იქნება.

საუკუნოდ იყოს სწებება განსვენებულის თავადის მედიკოსადევი სს, რომელმაც მძღვარის ხელით გამოაცხადა პირველი ბურთი ძველს, უმნიშვნელო და უსარგებლო ჩვეულებას და წესს, დამართა ქვეშას, რომ იმის მავალიის ბურთი ჩვენგან მოეციონებინათ, ისინი, რა კლდე საკველ-მოქმ და საქმისთვის მიერ ირადენს წვილიდს იმერტენ და მიკვებულთა ქველ-ტორიდის და კვაილ-ვირტვირებს-გი ათას თუხრობით შეადგენს ხოლმე!..

რაც უფრო ბევრი გვეყოლება მისი მიმბაძვი, მით უფრო ძლიერად დაიწყებს ცემას ჩვენის ერის მუჯა, მით უფრო ერთ-სუფილდ იმოქმედებს მთელი ერი და ადვილადნადც გაუძღვება ყოველს საერო ჭირსა და ვარაშს, ადვილად მიეცემა ყოველს ნაყდს თვისდა სახეუნეროდ, თვისდა საკეთილდელოდ...

ფარნაზი

დეპეშა

24 სექტემბერი

აბაბაზურში. 25 სექტემბერს ლივანიაში მათი იმპერატორებიანი უდიდოზობითი უაკუსტოტისი სახლობითურთ სასახლის ეკლესიაში წირვას დაესწრნენ. წირვის გათავების შემდეგ ატოლოროში ჰნახეს დიდი მთავარი ალექსანდრე მიხეილის ძე და დიდი მთავარნი ქსენია ალექსანდრეს ასული, მათთან 4 საათს დაჰყვეს და სადილოდ ისევ ლივანიაში დაბრუნდნენ.

ბაქში. მიწათ მოქმედების და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრი დღეს დღით ბაქში მოვიდა.

ახალი ამბავი

* გუშინ, 28 სექტემბერს ტფილისიდან ზაქოს წვიდა იუსტიციის მინისტრის ამბავი ი. ლ. გორე-მიკინი.

* ამ დღებში ტფილისში ჩამოვა საფარანგეთის მთავრობის მიერ გამოგზავნილი 2 ნი ბონვალო, რომელმაც კავკასია და შემდეგ იმერკავკასიის მხარე უნდა შესწავლოს. ბონვალოსთან ერთად მოდის რამდენიმე სწავლანი ბოტ ნიკოსი და ზოოლოგი.

* სახელმწიფო საბჭოს წევრი ბარონი ნიკოლაი, 27 სექტემბერს საღამოს, ტფილისის ჩამოვიდა.

* ჩვენ შევიტყეთ, რომ ქუთაისის გუბერნატორისათვის უთხოვნიო, იშუამდგომლეთ ზათუმიდან მდ. ქორახამდე რკინის გზის განგაძობა.

* მთავრობის ვაქარგულებით ამ თვის 30 და 1 ოქტომბერს სახელმწიფო თავტარში წარმოდგენის გამართვა აღკრძალულია დღესასწაულების გამო.

* გუშინ საბჭოს მიერ ამორჩეულ

რამე კომისიამ დაადგინა—ცხენის რკინის გზა 1 ნომარკამდის ისევე დანიდეს, როგორც ცხლა, დილის 7 საათიდან საღამოს 12-მდე.

* ტფილისის პოლიცემისტრებამ რადენისამე წლის წინად ფული შეკრიბა ტფილისში ღარიბთათვის ღამის თავშესაფარის დასარსებლად. ბნმა მატკოვი ბევრი ცქმა ამ თავშესაფარისთვის ალაგი, მაგრამ ვერაპოვა. ცხლა-კი ბნს მასტიკის სამხედრო უწყებამ დაუთმო თანდარმისის ყაზრმა სახეობი ინსტიტუტის გვერდით, რომელსაც ამ დღემში შეაკეთებენ და 15 ოქტომბერს თავშესაფარს გახარტვენ. სახეობი უწყებამ ეს ყაზრმა 12 წერილად მოუფასოა, რის გამოც აწ შეკრებილი ფული დ მის თავშესაფარს იც წილამდ ცქაფ.

* მიწათ-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრს, ტფილისში ყოფნის დროს, ტფილისის მახრის ნინოწმინდის, გიორგიჯანის და საგარეჯოს სოფლის საზოგადოებათა მცხოვრებელმა გ. რებმა არა მარტოვს, რომელიც სოხობდნენ პუტის სასყლად ვალად აღებული 20 ათასი რა ვით ვა პატივითა, გლტებმა განაცხადეს, რომ რადანაც ძალიან მოუხაველიან წველიწილად გქონდა, საქონლის საკვებიც არ მოვიციდა და თვით საქონელი ქარმა გავგყვეტა, შემდეგ არა გავქმს, რომ გვ ვალიც დადებოდნენ. ბნმა მინისტრმა პუტისა გლტებეს, რომ მაგ ვალის პატივება უმადლესის მთავრობისაგან არის დამოკიდებული და უჩრია, უმადლესს მთავრობას მარათვიო თხოვნაო.

* ქუთაისი: 25 სექტემბერს ქალაქის გამგებობის შენობაში ქალაქის გამგებობის წევრთა არჩევნები იყო. კენჭი ოთხს კაცს უყარეს. ამორჩეული იქნა ორი იმათგანი—გამგებობის უფროსი წევრად ნამყოფი ა. მ. გამაშვილი (22—17) და ი. გ. ჩიმაკაძე (20 18). ორი კი ი. მ. მურადოვი (გამგებობის უმცროსი წევრად ნამყოფი) და ს. ხოჯაფიანოვი გააშვეს.

კენჭის ყრის წინად თავად ლორთქიფანიძე მიუბრუნდა თავმჯდომარეს, სწერენ გზ. ანოე. ობოზ—ეს, და ჰკითხა: ხმობსთა შორის ხომ არ მოაპოვება ისეთი, რომ საარჩევნო ნუსხაში უკანონოდ იყოს აღნიშნული და ხმონად ამორჩეული და როგორღო უნდა მოვიწიროთ, თორემ არჩევნები გაუქმება მოგვიხდებოა, თავმჯდომარემ უპასუხა: რომ გე გავგარი არაინ ვიციო და თავის მხრივ შეგითხა გამგებობის წევრს, რომელიც დაარწმუნა, რომ არაინ არისო. მეორე გამგებობის წევრი-კი არჩევანსებულ იქ არ იყო. ეს წევრი დაფინების გარდასახების გამგეა და იმის შეგებლა მოესტენინა კანონისთვის, რომ ახალის საბჭოს ერთი ხმონანი დავთარში მძებრან არის ჩაწერილი და ამითგან-კი ვეროვანი რწმუნების წერილი არ წარმოუდგენია და არც სხვა უფლება ჰქონდა და არც ცხლა აქვს, რომ კენჭი ეყარაო.

* სილუ ინჩახური. (სენაძის მარბა) აქუთი მცხოვრებნი დღეს გამკრავნაში ვართ გზის უფარვისთვის გამო. მე იმ გზის უფარვისთვის მოგასტენებო, რომელიც გვეკურობს და აღმინის ცზოს წინ გადის. თითქმის სტრა წელიწადია მის შემდეგ

რაც ამ გზაზედ ხალხის მიმოსვლა გაძლიერებულია, მაგრამ ვინ იმისთანადა სიარული ჯერ მთელი დღე უნდა იფუკროთ, როგორ გავიგნო გზაო, და მერე თუ გიკველით დიდს სიფრთხილით უნდა მოიქცეთ, თორემ თუ ცხენი ჩაგვედო, ვ დარ მთავრებნებით მის ამოკყანას.

* 27 იმ თვისსა ლაზარტორის ქუჩაზედ ვაკტირენ მაკრავის სახლში ცეხლი განდა და სხვენელ შენებული სხვადასხვა ნივთებობა დაიწყო. ცეხელი შინაურისგან საშუალებით ჩაქრეს. როგორც ამბობენ ცეხელი განებ უნდა იყოს წავიებული სახლი დახვეულია. საქე გამოიძაზა.

* ახვე დღეს ავკალის ქუჩაზედ კონდტორის მიხელ პაიქეს სამხარული გაუტახეს და რვა თუშის ჭურჭელი და ავეჯი წაიღეს.

* 27 სექტემბერს სირჯანის აღმართში თაღვის მცხოვრებლის მიხელ თათულო სახლში ცეხელი განდა, მაგრამ მალე შეჩინა პოლიციელმა და საქაროზედ ჩააქრეს.

* 25 სექტემბერს, პოლიციის მეორე განყოფილებაში, პირველ პარაზულის ქუჩაზედ მ. ხოჯაგულაძე მართამ ვისლოს ასულმა ეთამ. შვილისამ თავის მოკლა განჩინება და ცხარე არაქმი გასწარლი გიგრიდი დალია. ავადმყოფი ტფილისის მიხეილს საავადმყოფოში გაგზავნეს.

დამაკვირდი

ყუფაზე დიდი უხუცესებს ის არის, როგა ცვი ამის დახმარებას საქაროებს, ვინგ მხოლოდ წიხრადს და სამუდიდის დინას.

ქაშუსი

როგა მარხში ლეიონ გამოგაგაქ, მამის შეიტკობა რამდენა შეგობარეც გუაღეს.

არაბული ანდაზა

გაქრისათვის ყოველი გვიცე შეუადღა, მწერასათვის—ქეთისკვლა.

მიწათ მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრის ქუთაისში

გეტკადეთ კიდევ ზოგიერთ დაწერილებულ ცნობებს მიწათ-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრის ყოფნის შესახებ ქალაქ ქუთაისში. სხვადა სხვა მოსტენებათა და თხოვნათა შორის, რომლებიც წარუდგინეს ქუთაისში მიწათ-მოქმედების მინისტრს, იყო მოსტენება ქუთაისის თავდაზნაურობის წინამძღოლსა.

წინამძღოლმა ქუთაისის გუბერნიის თავდაზნაურობისა, მიაკვია რა მინისტრის ყუადღება იმ გარემოებას, რომ ქუთაისის გუბერნიის სარულიად არ არის გავრცელებული სასოფლო-სამეურნეო სწავლა-განათლება, სხვა-ც: ქუთაისის გუბერნიის თითოეული მარბაში დაარსებულ იქმნას თითო დაბალი სასოფლო-სამეურნეო სკოლა და ქუთაისშიც კი იმ საშუალო სასწავლებელი, რომლისთვისაც ქუთაისში უკვე გადასწევიტა გადის დღის 200 დღური მიწა, ანუ მეტრიც, საქაროების მიხედვით. შემდეგ თავდაზნაურობის წინამძღოლმა მოახსენა მინისტრს, რომ ამ საქმეში თანახმა იყო მთავრობამ უნდა იკითხოს, რადანაც ამერე კავკასიაში გრობა არ არის დაწესებული, თუმცა სარგობი ფულიც იმ მრავალ იკრიბება. მარბულიც და, თურმე ქუთაი

ისის გობერნიას, რომელშიაც ერობა არ არის შემოღებული, ყოველ წლიც სარგობი შეისაგლი პქარია 710 ათასი მანეთი, ვარდა შემთხვევით შემოსულის ფულისა. ეს ფული რომ სარგობამ მიიღოს, სამართლიანად სწავრა ქუთაისის თავდაზნაურობის წინამძღოლის მოხსენებაში, სრულიად საქარისა თვითონვე შესარულის ის საქე, რომელიც რუსეთის შიდა გუბერნიების ერობათა აქეთიკრებულმა მამინისტრმა შეიწყარა ეს მოხსენება და ჰპირდა თავდაზნაურობის წინამძღოლს, ვეცდები ვიშუამდგომლო უმაღლესს მთავრობას წინაშე, რომ თხოვნა შეგისრულონო. დასასრულ გეტკადეთ სიტყვას, რომელიც წარმოსტეა სუბმის დროს თავდაზნაურების მიქელამდ და ის სიტყვასაც, რომელიც პასუხად სთქვა მინისტრმა.

განმარბა რა თავადმა ვ. ს. მიქელამდ არა სანატრელი ვითარება ქუთაისის გუბერნიის სასოფლო-მეურნეობისა, შემდეგ სთქვა:

„არა მგონია, სადმე დღემიწის ზურგზედ ასე მცირე ავლოზედ ისე გრავლდ იყოს თავდაზნაურობა, როგორც საქარეთელიში, ჩვენმა თავდაზნაურობამ დაიწახაბრა თვისი სახელი და ხარისხი ბრძოლის ველზედ, თვისის სარწმუნოებისა, გროვნობისა და სამშობლოს დასაცოლოდ.

ქარათვის ერმა, ქართლისმეგ თავდაზნაურობის თათონდა, მარავლ საუკუნეთა განწავლობაში დიოცე თვისი პტრა სამშობლო ბარბაროსთაგან, ისლამის სისხტისკაცან და შემდეგ ბელი თვისი ჩაბარა დიანდა და მძლავრს სახელწიფოვს. რუსეთის მძლავრ დაზნაურის წყალობით ქართელითა ერს ღირება მშვედობა ნობა; ქართელის ერმა მოისვენა და მიჰყა ხელი მშვედობისს შრომის. მშვედობიანი ცხოვრება მიჩენია ავღღვე ჩვენს თავდაზნაურობას, რომელიც თითქმის ბრძოლის ველზედ დანიდა და აღზარდა. მაგრამ ამ თავდაზნაურობისთვის სრულიად შეუფერებელი საქმე შეიქმნა შრომა, შრომა ნაყოფიერი; აზნაურებისთვის შრომა სრულიად არ იყო საქარო; ყველა მის საქაროებასა და მოზოხებულებას გლტებში ავყოფილებდნენ. დასავლეთ საქარეთელის აზნაურების არაოდეს არა ჰქინია დიდი მამული; ჩვენი კეთილდღეობა გლტებზე იყო დამყარებული: მათ შრომა იყო თავფები ჩვენი გაუჭურვებლობისა. მაგრამ ბატონ-ყმობის გამოქმების შესახებ მანიფესტის გამოცხადების დიდებან, თავდაზნაურობას წინ დაუხდა უკიდურესი სიღ ტაკვე; ჩვენ არ გვექონდა სტამბორი ადგლო. გლტებთან ერთად წავგებეთა ერათი ერთი სხსარი კეთილ-დღეობისა და ამიტომ დაგრიით უმწეოდ და უნუგეშოდ.

კი არ გგოჩოთ, თქვენო უღმატებულესობაგ, რომ ჩვენ ესწუხდეთ იმ საქვენო შრავლ მნიშვნელოვან ამბის გამო: ბრძოთ, ჩვენც სიხარულით მივეცებთ მოხმობის სიტორის უმთავრეს უსამართლობისა; ჩვენც, მთელ კაცობრიობისთან ერთად, გვიხადეთ ეს გამარჯვება სიმართლისა, გამარჯვება სწავლა-განათლებისა და მოსპობა წარსულ საუკუნეთა სიხარტისა, თუმცა სწორედ ამ დიდებან დაიწყო ჩვენი უძღურება, ზრძობა, რომლის წინამდებელ ჩვენ არ

მალგვიძს, თუ ვინმე არ აღმოგვიჩინს ძლიერს და შეუფერს დაზნაურებს. არას მრავალსენება შესახებ იმისა, რომ თავდაზნაურთ ადგილ-მამული მიეცეთ: ეს საკითხი თვითონვე დაიბადება მომავლში. მოგასტენებო მხოლოდ იმ ღონისძიებათა და საშუალებათა შესახებ, რომელითა წყალობით შეიძლება ეს სახელოვანი და განთქმული წოდება გარდაქცეს მშრომელი წოდებათ. ჩვენ გესურვნამონი ჩვენნი შეგესკალით გუთინ-სენება, გესურს თაყი დავანებოთ იმას და ბრძოლას და შევედგეთ მშვედობიან შრომას; ჩვენ გესურვნის შრომით ვასარგებლოთ რამე ჩვენს ერს, რადანაც კარვლ ვოკით, ვისაც არაფერის სარგებლობის მოკლდა არ შეუტლიან, ის, თვით გარემოების წყალობით, მსხვერპლი უნდა შეიქმნეს სიცივილისა და განწავლობისა. მოგვიჩინეთ, თქვენო უღმატებულესობაგ, ეს შექმლება. ყველა ეს ცელილება შეიძლება მიხედოს მხოლოდ მაშინ, თუ ჩვენში დაარსდა და გავტყლდა სასოფლო-სამეურნეო, სახელოვანი და სხვა სატენიკო კოდნა, უმისოდ ჩვენ თავდაზნაურობისა და მიხელ ერს მოვილი საკლდავი, პირვენდელი, განუთვითარებელი არსებობა. იმ ბედნიერს დღეს, როცა მათი იმპერატორებითი უდიდებულესობანი კავკასიაში ბრძანდებოდნენ, ხელმწიფე იმპერატორმა, როცა ვარს ტხვია ურბეშვედობილესი თავდაზნაურობისა, საბალურში კეთილ ინება და ბრძანა: ინტერესები ქართული თავდაზნაურობის ისევე ძვარფასია ჩვენი, როგორც ინტერესები მთელის რუსეთის თავდაზნაურობისა. ჩვენ ბედნიერნი ვართ იმითი, რომ გვერძობთ, ჩვენის ხელწიფის გულით სავან და შორებულნი არა ვართ. ჩვენი სურული—კოდნა და სწავლა-განთლება; ჩვენ მოვესწრებით ამ სწავლის და ნუ გვეტკეთი ამხუე უაქსა“.

„დიდის სიამოვნებით მოვისმინენ სიტყვა თავდის ვ. მიქელამდის, სთქვა მინისტრმა, თავდაზნაურობის საქმე ყველა ჩვენანისთვის მეტად საყურადღებოა. მისი სწავლა-განათლება თავდებია მისის ძლიერებისა და გამარჯვებისა. მთავრობა ყოველთვის დიდის გულტკიცებულობით და განსაკუთრებულის ყურადღებით ექცეოდა ამ წოდებას და შემდეგშიც არ დააკლეს მას თავისი მზრუნველობას. ვარგად მემისი, რაც ეს საქარება ქუთაისის გუბერნიის თავდაზნაურობას, დაიგაძვეთ პირობას, რომ ყოველ გვირ ღონისძიებას ვიღრეშე მის აუტოლებელ საქარებათა დასამყარებლად.“

კორესპონდენცია

ს. აპმთი (გურია): დიდი ხანია ს. ავეთში ერთ-კლსანი სანინისტორ სკოლა არსებობს. როდესაც ეს სკოლა ახალი განხილი იყო, თუძ ლითი მიბარებინებდით გლტეს ზაგვეს, თორემ ათავის ნებით არავის მიჰყავდა სწავლო, მეტე, როდესაც ვაგიც რა საგებლობა მოქეს სკოლას, რიცხვი

კორესპონდენცია

ს. აპმთი (გურია): დიდი ხანია ს. ავეთში ერთ-კლსანი სანინისტორ სკოლა არსებობს. როდესაც ეს სკოლა ახალი განხილი იყო, თუძ ლითი მიბარებინებდით გლტეს ზაგვეს, თორემ ათავის ნებით არავის მიჰყავდა სწავლო, მეტე, როდესაც ვაგიც რა საგებლობა მოქეს სკოლას, რიცხვი

მოსწავლეების თან-და-თან გამრავლება; ბოლოს იქმნის მიღწევა, რომ სკოლაში მისულნი მთავარი სკოლის რიგის ნაწილებზედ მგზობის უნდა დაბრუნებულიყო, რადგან ყველასთვის სკოლაში ადგილი აღარ იყო მოსწავლეების სიზარდლის გამო. ყველა პარტიზანობა, რომ საჭირო იყო მეორე მასწავლებლის მიწვევა და სკოლის ორკლასიანი გადაკეთება, მაგრამ აკეთის საზოგადოება იმდენად დარბია, რომ ვერ გაჰყდა ამხარის განხარცილებას ხარის შიშის გამო. წელს ორ-სამჯერ მიხდა აკეთში სასოფლო კრება ამ საგნის შესახებ, მაგრამ გლეხებმა ყოველთვის უარი განაცხადეს ჩვენ სახელმწიფო ბუღარის გარდაცხადებულ ვერაქებს და ეს კადე რომ მივიტოვოთ, რაღა გვეშველება? წელს აკეთის სკოლაში იყო 25 თავაწ უფრო ადგილი, მსურველებში-კი 80 ზედ მეტად აღმოჩნდა. ამიტომ განვიზრახეთ კადე კრება მოგვეხდინა; დავიწყობით ქუთაისის ჭეშვარიტის საერთო სკოლის დირექტორი და, როგორც იყო, 4 სექტემბერს ამა 1894 წლის დღის ჩაგონების შემდეგ ხელს მივაფრთხილეთ განაჩენზედ ხელს. მაგრამ თუ ამ დროს საზოგადოებას შემწეობა რომ არ აღმოჩნდა, იძულებული იქნება ისეთ შემთხვევაში მოათავსოს სასწავლებელი, რომელიც მივინებელი იქნება ბავშვების გან-მარტოობისათვის და სწავლის წარმატებისათვისაც. ზოგს ხაზინა გვეწევა და ზოგსაც იმედი, შეგვეწყვიანოს ისინი, რომლებიც ბატონს სემენს სწავლა-განათლების და გულში უღვივიან ჩვენის ქვეყნის კეთილდღეობის სურვილი.

უცხოეთი

ადგომისათვის ომი. დემკოშვიდიდან უკვე ცნობილია, რომ იამონის ჯარი ჩიუვის მახლობლად (ჩინეთის სამფლობელოში) დაბანაკდა. ეს ამბავი აშკარად ჰყოფს ვისთვისაც არის დანიშნული იამონიელების მეორე ჯარი. ამის გამო ბერლინის „Post-ი“ სწერს ჩიუვი ჰერლოს სკუტის ჩრდილოეთით სდგეს, ვინაიდან მახლობლად, საითენაც მიისწეება ჩინეთის ჯარი. ის ჯარი, რომელიც ამ დღის დაბანაკდა, მარტო ერთს დაბრკოლებას წინააღმდეგ დასაბრკოლება „ყეითლის მინარეზედ“ გააუღო არის. მაგრამ ამ მდინარეზედ გადასვლის დროს ძნელი იქნება მისი მიზნი, რომ იამონის ჯარის ჩიუვისთან დაბანაკება დიდი შიში და ძრწოლა გამოიწვიოს პეკინს და ტიან-ძინში, თითქმის მტერი ზედ კარგად შეინდგომილეს. მინარეზე და მინარეზეების სრულიად არ მოელოდნენ, რომ იამონიელები მდინარეთი დავეციოდნენ, რადგანაც მდინარეზედ ხელს მივაფრთხილეთ. იყო აგებული და იამონიელების დაცემას ზღვით მოელოდნენ. თუ იამონიელების მეორე ჯარი, როგორც ჩვენ დღის ხინა დარწმუნებულნი ვიყავით, იამონიელების ფლოტთან ერთად იმპერატორს, მაშინ ჩინელების სიზარებები ორს ცეცხლს შუა ჩავარდება და ვერც გაუძლებს ამ

გვარს შეზღოვებს, თუ რომ ახალი სიზარებები არ აიგონ. მაშასადამე, ყველაფერი იმისაგან არის და-მარტობა, რომელიც, მიუხედავად იმისა, რომ ვინც უნდა იქნება დროს, რომ ჩინელების მიმართვის გამაგრება მოსაწიროს, რათა ჩინელები თავს დასხმას ჯეროვანი წინააღმდეგობა გაუწიონოა.

ინგლისი. ამ დღებში მოხდარს საერთო ფედერაციის უმთავრესი კრებაზედ ვილიამ ოზბორნიმ სიკვ, რომელიც არ გამოაცხადებებს როგორც მსურს გერმანიის ლორდათა პარლამენტსა, მაშინ იმის საზოგადო საქმეთა მართვა-გამგეობას ბოლო მართვით მოეღებო, ისე მიღწეა, რომ მისი მხარის სტეფანი გუბინის გამო სჯავად ვერ მოასწრებენო. მეორე ორტარის დირექტორი, იმუქრება, რომ ირანელი დედას უფრო მარტობა იმ დასს, რომელიც უფრო დიდი წინააღმდეგობა ინგლისის დაწინაურებულის წოდებითაა.

სამეცნიერო ნაწილი

ვინ არ იცის, რა საშინელი ავადმყოფობა ყველაზედაც და რამდენი უმწიფო გამოუსადეგობა წუთი-სოფლისათვის ამ უცხოურს და უღმრთესებს სენს. ესანერლები ამ ავადმყოფობას სამართლიანდ უწოდებენ **gastroilis** — მარჩობის. მართლაც, ვის არ უნახავს საბრალო ახალგაზდა დედა, რომელსაც ამ სენით ავად გახდომია ახალდ ფეხებზედ გული ყმაწვილი, რომელიც ისე ღამიზად ტიტინებს და რომელსაც დედამა სიბრძოლით უსცქერის. მაგრამ აი, მოხდა ამ ყმაწვილსაც საშინელი სენი, საბრალოს სახე გაპლურჯება, ძიკვი-და მსუნთქეს და საცოდავად ახელებს. ჯერ ისე დღეს დილით ყმაწვილი კარგად იყო და სიამოვნებულად გარდაიცვალს. ვერაინ უშველის, თვით ექიმსაც არა სწავს თავის წამლავს.

ესი-კი საკვამ და საშინელს სენს სამუდამოდ ბოლო უნდა მოეკოს. საფრანგეთის გავრცელება გამოაცხადეს ხელის მოწერა „ყულკირების ასა-ცრელიად“ და ორ დღეშივე შვიკობა 50,000 ფრანკი. ეს ფული უნდა გადაეცეს პასტერის ინსტიტუტს, რომელიც ყულკირების ასა-ცრელს წამლებს აკრავს და გავრცელების საფრანგეთის ყველა სამკურნალოს.

აი რასა სწერს გავრცელებს „**Ноб. Вр.**“-ის იმისი პარიზელი კორესპონდენტს. ბანი იაკოვლევი.

„მე თითონ ვიყავი პასტერის ინსტიტუტში, და მხმდა ექიმი მარტენი და დაწერილნი იმისი ყველა ის საშუალება, რომელიც უხმობიათ ექიმებს: თვით მარტენს, შაღის და რუსს. მათის წამლისა წყობობით 120 ავადმყოფს შორის მხოლოდ 9 გარდაცვალდა. ამათშია 7 ავადმყოფი უკვე სულთ-მობრძევი მიუკვანით სამკურნალოში. ამ ექიმებმა ისიც დამატაკის თურმე, რომ ყულკირების აცრა უხეზარი ყოფილა. სამკურნალოში მიყვანილს 128 ყმაწულს, რომლებსაც აუტრეს ყელ-პირებზე და შემდეგ ამ სენით-ავადმყოფთა ოთხში ამ წამლებს, ყელ-პირებზე არც ერთს არ შეეკვდა. აშკარაა, ამბობს დასასრულ ბანი

იაკოვლევი, რომ ექიმების რუს, შაღლის და მარტენის ასა-ცრელი წამალი მართლაც რომ უხეზარი ყოფილა. ამ გავრცელებას შესაძლებელია არა თუ მოაჩვენეს ელექტროგავისა, არამედ, ჯერ და სრულად თავიდან ზღვევებდნენ.

ს. წ. შარაილის პასუხად

დღეს წავიკეთებ ბნის ს. წ. წერეთლის წერილი „მღვიმეების მონასტერი“ (აგვის 191 წ.წ.), რომლის შინაარსსაც მოკლედ გავხსენებ მეიხველებს: პატარა ბავშვები იცისო, პარტანებს წერეთელი, რომ საკეთილდღეობაში მონასტერში შორის მღვიმეების დედათა მონასტერი უფრო მდიდარია, მარტო სასწავლებლებიც ყოველ წლებში თანხს თუ მისი ნაღი ფული შემოსდის, ასე რომ ქვეყნის იჯარის ფულთან ერთად მონასტერს წელიწადში 40,000 მანეთამდის ექნება შემოსავლი; თუმცა ეს ასეა, მაგრამ დანი ამ მონასტერს ნიჭიერად ვერ არიან და-მყოფი-ღებულნი, ზმთარ-ზაფხულს საფულ-სოფლ მათხოვრებელ დაიხრებინა და ქვეყანას აწუხებენო... როგორც და იმასაც დასაბუთებენ უბრალო, რომლის მოთხოვნილებად 27 აგვისტოს კიდევ მოზრძანდა ყოველდ სამღვდლო იმერეთის ეპისკოპოსი გაბრიელი.

მღვიმეების დედათა მონასტერი სულეცი არის იმდენად მდიდარი, რომ ორმოკი ათასი მანეთები ჰქონდა. თუმცა რამდენიმე ქვეყნის ადგილი დარჩა მონასტერის თავად წინათლებისაგან, მაგრამ სარგებლობა მათგან ჯერ-ჯერობით დიდი არა უნახავს, განსაკუთრებით ამ უკანასკნელ წლებში, როდესაც ქვის დანი მეტად დაცემულია. გარდა ამისა სხვანაირი ადგილები საოპარ ასა-ცრებად იყო გადატკეული და დღესაც სხვანაირი წერეთლებისა და მონასტერს შორის დავა და ნამდვილად არაინ იცის საქმე როგორ დაბოლოვდება. თავი და თვით ადგილები მართლაც ერთიანად ახსრებულა თ. წერეთლებისაგან, ასე რომ იქ მუშაობა არამც თუ არ არის დღეს დღეობით, არამედ მომავალშიც შეუძლებელი იქნება, თუ მღვიმე-მთარონი არ გამოიწინდა და სდებებით არ დამავრდა, რაიცა დღეს ხარჯს მოითხოვს. ნამდვილი შემოსავლი ქვეყნის იჯარისაგან მონასტერს ჰქონდა, როგორცა სხნს მონასტერის შესავალ-გასვლის წიგნებთან, 1892 წელს 873 მანეთი, 1893 წ. — 692 მ., და წელს აქვს მხოლოდ 437 მანეთი, ასე რომ ერთი ერთმანეთზე მეტად მარტო ქვისაგან შემოსავალი 600 — 700 მანეთამდის.

სადღუნე და სასწავლო ადგილებიდან შემოსავალი კიდევ უფრო ცხადი და ნათელია, რადგან ეს ადგილები ვიკობით გაცივდა ხოლმე. სულ 41 პირიანა გაცივდა-სხვანაირი შეკრული და საგნარქო მთავრობის მიერ დამატებული. ამ წყარობიდან მონასტერი იღებს ყოველ წლებში 2371 მ. და 30 წ. უმეტესწილებზე; ამ ნაირად მონასტერის შემოსავალი არც ერთ წელიწადს არ აღმატებია 3,000 — 3,500 მანეთს. რამდენადაც 37,000 გაცივებით მეტად 3,500 მანეთზედ, იმდენად ბნის ს. წ. წერეთლის მოხსენება სასწავლებლის გაუქმებისა და მონაზონების

სწავლებლისა და სხვანაირი მონასტერების გაუქმება მონასტერში სრულად არც არის მოიწვენივნი და ამის შესახებ არც არავითარი მიწერა-მოწერა გაუშობივს ვისმე ეპისკოპოსთან, გარდა იმისა, რომ სასწავლებლების შენობის ვადარობის ნება ვითხოვეთ მისის მღვდლებისაგან და კიდევ ვადიდოთ ამ ზეზ. ლს. მისი ყოველდ ჟამდღეულოვანობა იმეორის ეპისკოპოსი გაბრიელი, მაგრამ ვილდების დასწავლო-იერებულად და ბული ჩვენში, არამედ სუფ. ზედარგანის და სარკველ-სუფნის ახალის ეკლესიების საკუთრებად.

თუმცა ისე მდიდარი არ არის მღვიმეების დედათა მონასტერი, როგორც მღვიმეების ბანი წერეთელი, მაგრამ ამ მონასტერს მონაზონები მათხოვრებად არასოდეს კარგედ არავის მისდამოხმან და ვერც ვერვინ გვიჩვენებს ამის მაგალითებს. ოც-და-ათი მონაზონიან მონაზონებიანად ჩვენს მონასტერში და, ლტინს მადლით, ისე არიან ნიჭიერად დამწყაფხვლებულნი, რომ მათ მათხოვრად სოფელ-სოფელ სიარული არა სკირდებათ და არც ისე უზომო ხარჯები მონასტერში, როგორც ჰგონია ბნს წერეთელს, რომ ანგარიში არავისგან არ მოითხოვებოდეს; ყოველ წლებში საეპარქო მთავრობას წარუდგინება ხოლმე განსახილველად მონასტერის შემოსავალ-გასვლის წიგნი და რაიმე უზომო და საეკო ხარჯი რომ იყოს, შეუნიშნავად არ დარჩება.

სწორედ ვერ წარმოგივდიდარი, რასა ჰქვიაობდა და რას ანგარიშობდა ბანი ს. წ. წერეთელი, რომდესაც თავისი წერილსა სწერდა.

ბ. წ. წერეთლის საყვედურის დასაყვედურებულად (სასულიერო ვაჟებში ორ-გროშინ ანგარიშებს მი-სდევს და 40,000-სინაინ დავიწყობით) ვისთხვ „მწეუმის“ რედაქციასაც, რომ ეს ჩემი პასუხი გადამბეჭდოს თავისს პარტიკულ ეურნა-ლიში.

სამართლი მღვიმის დედათა მონასტრის საქმეებისა

შემოწმება

- 1, გრ. აფხაზი-ქაქა-სამარს-და-რეკსანისა (ხელისწერი)
- 2, გრ. აბაშე-ქაქა-სამარს-და-რეკსანისა (ხელისწერი)
- 3, გრ. მაღალ-ქაქა-სამარს-და-რეკსანისა (ხელისწერი)
- 4, გრ. ვიფანისა-ბმანს-ქაქა-სამარს-და-რეკსანისა (ხელისწერი)
- 5, კლასიკალ-გრაფიკის სახელმწიფო-სამარს-და-რეკსანისა (ხელისწერი)
- 6, გრ. ნაქალაქი-სამარს-და-რეკსანისა (ხელისწერი)
- 7, გრ. ნაქალაქი-სამარს-და-რეკსანისა (ხელისწერი)

სუტერბურგის ბირკა, 27 აგვისტო.

	მან. ლს.	მან. კ.	მან. კ.
ბუთ-მანათიანი ოქრო	7,148	7,151	—
ტომების კუპონები	149 1/2	151 1/2	—
მწითლი ვერცხლის ფული.	—	—	—
50% პირველის შინა-გარე სესხის მომგები	—	—	240
— მთლიანი	—	—	219
40% მესამე სესხის	—	—	—
სახელმწიფო თავდაზნა-ნაურობის ბანკის მო-მგები ფურცელი	—	—	191
გიაფნობის ფურცელი	—	—	—
ტელიონის ბანკის:	—	—	—
60% —	—	—	101 1/2
60% —	—	—	100
ქუთაისის ბანკის 60%	—	—	101 1/2
60% —	—	—	100
60% ოსტიატ. ტელი-ონის ქალქის საკრე-დიტო საზოგადოებისა	—	99	—

განცხადება

ბირეული კერძი სამკურნალო
ექიმის ნავასარდინისა
(უკრაინა, კარაიკოვის ძველის პირდაპირ)
ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ-დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილაობით:
ბ. ს. ნავასარდინი, 11—12 საათ-ში, ვისაც სკირს სწავლებანი: სახი-რებო ვერცხლი და სოფლისი.

გ. მ. ჩაქაიანი, 9—10 საათ. სწე-ულნიან: თვალისა და ნერვებისა—ტანში ტკივილებისა.

დ. გ. რუგაძესა, 10—11 საათ. ანულებანი: შინაგანი, ბავშვებისა და დედათა სქესისა.

ა. ბ. შრატსკისა, 11 1/2—12 1/2 საათ. სწეულნიან: სურ-სა, ყელის, ცხვირის და გულ-მკერდისა.

ექიმს ქაქა ს. ტურბაქაიანი. 12 1/2—1 საათ. სწეულნიანი. დედა-თა სქესისა.

ბ. ს. კანაშვილსა, 1—1 1/2 საათ. სწეულნიანი: შინაგანი და ბავ-შვებისა.

სადამოაობით:
ბ. გურგია, 6—7 საათ. სწეულ-ნიანი: ვერცხლი და შინაგანი.

ბ. ს. ნავასარდინი, 7—7 1/2 საა-თამდის.

გ. ი. ფრანკისა, 7—7 1/2 საათ. სწეულნიანი: ყურისა, ყელისა, და ცხვირისა, ორ-შაბათობით, ოთხ-შა-ბათობით და პარასიტობით.

ჩრვე-ღარბების და რეცეფის დაწერი-ფის ათი შუი; ფსიკონსოლების და ბიკრატებისათვის—მორბობით. სამკურნა-ლოს საწლითაც აქვს ავადმყოფთათვის.

დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორ-ი მუდიანისა ნავასარდინი.

(857—1467)

„ქართული წარმოადგენის მმართვე-ლი იმანავობა“ ამით აუწყებს ყველა სქესის მოყვარეთ, რომელთაც სურვი-ლი ახლის აქეთ მომავალ სე-ზონს მიადონ მოსწავლეთა ქართულ წარმოდგენებში, მოსალაპარაკებულ მმართველთა ამავე იმანავობის წერს

პალმინან ბუნისი

ტფილისი, ფრეილინის ქუჩა, № 7.
ვ. გუნიასევი მიმართონ იმით, ვისაც არც ორგანიზმს არ წაოგნებია შუაშია აქეთ თეატრში წარმოსადგენად. ქალქ გარეში მცხოვრებთ პიესას-თან თავიანთ პირობებზე უნდა გა-მოჰყავნონ. (8—მ—9)

კბილის ექიმი 3. ი. ჭიჭინაძე

(მიხეილის ქუჩა, სახლი კრავუხუცი, 79)
მიიღებს პაციენტებს დღის
9 საათიდან, ნაშუადღევს 2 სა-
ათამდე და საღამოს 4—6 სა-
ათამდე.

რთული ოპერაციის დროს და-
ესწრება ექიმი ი. ს. ელიაშვილი.
(50—5—7)

სასკის სკოლას შესაბამისად გა-
ცემის ვაჭრობა დანიშნულია 1 ოქტო-
ბერს ამა წლისათვის. ვაჭრობა ოსტრ-
იის მანარაში. ვაჭრობა დაიწყება
5,500 მანეთიდან ძველი შენობის
ზედ დამატებით.

მსურველს შეუძლია დაწვრილ-
ებით ანგარიში ბაზის სოფ. სკოლა-
ში შეიტყოს. (4—5—3)

სკოლა

დიდისა მოქალაქის ბანკელომონისა
თარგმნელი

მ. შარაძის მკერ, გამოცემა ა. ჩიქოვანი
შასი მართი შაური

ისიყდება ტფილისის ქუთისისა და ოსტრ-
იის წიგნის მაღაზრებში და შარაძისა და
ახან, სტამბაში.

„წერადკითხვის საზოგადოების“
წიგნის მაღაზრიაში

ისიყდება შედეგად წიგნებისა
მან. კაზ.

ახალი ვარიანტი წმ. ნი- ნოს ცხოვრებისა	40
ბუნების კარი ყდით ი.	90
გოგებაშვილისა	50
გეომეტრია II მ. ყიფი- ანისა	50
ვისარაბიანი	1 50
თხზულ. რ. ერისთავისა I	1
თხზულ. რ. ერისთავისა II	40
კოკორი, ანუ ანბანი და პირველი საკითხავი წიგ- ნი, სახლობაში სახმარე- ბელი, ი. გოგებაშვილისა	10
კრილოვის არაკები, თარგ. აგასისა	30
იგივე მშენებლის ყდით	80
მოთხრობანი ვეპა-შედე- ლისა	30
შექსპირის დრამები ს. ყი- ფიანისა	20
პატარა მოამბე II აღ. მი- რიანაშვილისა	10
რომანოვი კრუშო, თარგ. ან. თუმანიშვილისა	30
რუხი მგელი ბ. შერე- თლისა	15
ქილილა და დამანა	3
შოლვის თავგადასავალი ცა- ხელისა	15
ცვარის შ. მღვიმელისა	30
წითელი ფარანი, თარგ. ან- დრონიძეშვილისა	15
ხომლი, ანუ რჩეულია ლე- ქსია კრება, ი. გოგებაშვი- ლისა	30
ხატური ან. თუმანიშვი- ლისა	10
კონა ი. გოგებაშვილისა	50
კუნწული, ანუ მოთხრო- ბანი მოზრდილ ყრბათა- თის ი. გოგებაშვილისა	40
შინაური საკონა და იმი- სი მოვლა-მოშენება ი. არსტოშვილისა	5
ვიქტორ-პოვლის რომანი- დამ ოთხმოცდაცე- მეტი წელი“ დ. ყიფი- ანისა	20
ლექსები ვახტ. ორბელი- ანისა	20

ვაჭრობის რეგისტრაციის გზის გამკაცრება

აუწყებს ბბ.-ხე ტყის ვაჭრობა, რომ 1895 წელს გზისთვის დასტურდება
4,000 კუბ. სეფენი შენა.
ვისაც მსურს შეშის იჯარით აღება ერთიან ან ნაწილ-ნაწილად, უნდა
რეგისტრაციის განცხადებაში გამოეხატოს თავი განცხადებანი
26 ოქტომბერის 12 საათისთვის. განცხადება უნდა დაბეჭდილ კონვერტ-
ში იყოს, ზედ წაწერილი: В общее Приусствие Управления Закавказской
Железной дороги в г. Тифлисе. „Заявление цѣль на
поставку дровъ“.

განცხადებებში დაწვრილებით უნდა მოხსენიებული იყოს ფსი, რაო-
დენობა, ადგილი და ვადა შეშის წარმოადგენისა, წოცება ან ხარისხი, სახელი,
მასის სახელი და აღრესი გამოცხადებებისა. ვისაც მსურს იჯარა ბი-
ლიის ამ შეშის მოტანა უნდა წარმოადგინონ, რეგისტრაციის გზის სამმართვე-
ლოში (ზემოხსენებულის ადრესით) გირაოდ 10% იმ ფასისა, როგორც
თვითონ მსურველი დააფასებს შეშის თვის განცხადებაში, ამასთანავე
ის კონტრაქტზე, რომელიც გირაოდანაში მიეცემა ფულს წა-მაშადე-
ნელს და ფსტის ნამდვილი ბარათი განცხადებასთან ერთად უნდა წარ-
მოადგინოს.

მას შემდეგ, როდესაც საზოგადო საკრებულო განიხილავს ყველა გან-
ცხადებებს, იმათ, ვისაც იჯარა არ ერგოთ, შემოტანილი ფული უკანვე
დაუბრუნდება. დანაჩენით კი პირობის დაწერის დროს შემოტანილი ფუ-
ლი გირაოდ ჩაეთვლება.

გზის მმართველობის კასა, გირაობის შესატანად ყოველ დღე ღია
ხოლმე დღის 10 საათიდან ნაშუადღევს 2 საათამდე გარდა კვირა უქ-
მე დღეებისა.
ეთი მესამელი შეშისა უნდა ჩაბარდეს რეგისტრაციის გზის მმართველობას

არა უგვიანეს პირველ მისისა, მეორე მესამელი—არა უგვიანეს პირველ
მკათათვისა და დანაჩენი არა უგვიანეს პირველ სექტემბრისა 1895 წელ.
რეგისტრაციის გზის მმართველობას ნება აქვს მსურველებსა შორის ის ამო-
არჩოს, ვინც თითონ უნდა. ამასთანავე მხედველობაში დაბალი ფასები არ
ექნება.

რეგისტრაციის გზის მმართველობის საზოგადო საკრებულოს გადაწყვეტილება
უნდა დაბეჭდილ სახელმწიფო რეგისტრაციის გზათ მმართველობაში.
დაწვრილებით პარამანი და აგრეთვე განცხადების ფორმები მსურ-
ველ შეუძლიან ყოველ დღე მასლისათვის დაარსებულ კანტორაში
(ტფილისი, მიხეილის ქუჩა, სახლი ენინოვისა) მოიკითხოს დღის 10 სა-
ათიდან ნაშუადღევს 3 საათამდე, გარდა კვირა-უქმე დღეებისა.

გარეშე ქალაქების იჯარადრებს შეუძლიან დღეში დაიბარონ ფორ-
მები განცხადებასთვის, მხოლოდ ადრესი უნდა მოიწერონ და აგრეთვე
დაწვრილებით პირობები როგორც შეშის გზის მმართველობისა და აგრეთვე
შეშისა. შეშის შესებნად განცხადება 300 კუბიკურ საყენზედ ნაყლები
არ შეიძლება. (3—6.—1)

სოფლისა სახელმწიფო ნარს-
სიანის მმართველობის საზოგადო
სახელმწიფო 12 აგვისტოს ამ წლისა,
სადაც 8 საათამდე მოხდება ვაჭრო-
ბა იჯარით მასსამართლმართლის
სახლის ძველი ნარათულისა, ოთხ-
ხის განყოფილებით, ტფილისის მე-
სამე ნაწილში, იარბუკის ახლო, ბა-
რონის და ფსტის ქუჩის კუთხეში,
სადაც გალუბოვის მაღაზია. ამ მა-
გულს შემოსავალი აქვს 1100 მანე-
ტი. დაწვრილებით პირობების შე-
ტყობა შეიძლება საზოგადოების კან-
ცელარიაში ყოველ დღე გარდა კვი-
რა-უქმე დღისა, დღის 10 საათი-
დან შუადღემდე. (3—1739—2)

საბჭოების რეგისტრაციის გზის მმართველობა

აუწყებს ბბ.-ნთ სე-ტყის ვაჭრობა, რომ რეგისტრაციის გზისთვის 1895 წელს საჭირო იქნება სე-ტყე:

ა) გზისთვის ტრავერსები, რომელზედაც რეგისტრაციის იწყება.

1) მუხისა	100.000 ცალი
2) ფიციისა და ნაძვისა	200.000 "
3) ფიციისა ანუ ნაძვისა სიგრძით 3—4 სა- ყენი, სისქით 3/4" და 2 1/2" და სიგრძით 5 1/2"—6 ვერშოკი	90 მთელიად 120 "
4) მთელი ფიციისა ანუ ნაძვისა სიგრძით 4 საყენი და სისქით 1—6 ვერშოკი	6.400 ცალი 700 "
5) ფსტის ფიციისა, სისქით ბოლოში არა ნაკლებ 1 1/4 ვერშოკისა	1 800 სე.
6) რამდენიმე ძელი შემოსაფურად და რამდენიმე სხვა და სხვა ზომის კოჭები და სხვა (ფსი უნდა იყოს აღნიშნული კუბი კურ ფუტზე).	

ბ) მატარებელთა მმართველობისათვის (სლუბა ტაგი).

1) ძელი ნაძვისა ანუ ფიციისა დიამეტრით 7—16 ვერშოკისა (ერთა შუა დიამეტრი 10 ვერშოკზედ ნა- ყლები არ უნდა იყოს)	160.000 კუბ.ფ.
შენაშენა, ძელის მაგიერად შეიძლება ფიციისა იყოს, ხოლო შემდეგის ზომისა:	
იატყისა (половыхъ) 9" X 2 1/2" X 21 ანუ 28 ფუტი	60.000 სე.
6" X 1 1/2" X 21 ფუტი	6.000 "
გვერდისა (бортовыхъ) 6" X 1 1/2" X 22 ფუტი	3.000 ფუტი
6" X 1 1/2" X 19 ფუტი	8.000 "
6" X 1 1/4" X 17 ფუტი	3.400 "
ასაფენი ფიციისა (обшивочныхъ) 7 5/8" ზღვ ვერ- შოკი და სიგრძით არა ნაკლებ 4 1/2" X 21" ანუ 28 ფუტი	140 000
ასაფენი 4" X 5/8" X 21 ანუ 28 ფუტი	16.000 "
2) ძელი მუხისა, სიგრძით 10 1/2" ფუტი, დიამეტ- რით 9 ვერშოკი და მეტრით	112.000 კ. ფ.
3) ძელი მუხისა, სიგრძით 19 1/2" დიამეტრით 5 ვერშოკი და მეტრით	16.000 "
4) კოჭები მუხისა, სიგრძით 10 ფუტი 4 დიამეტრით (сечениемъ) 12 5/8" X 4 1/2" ზღვ	7.000 "

შენაშენა, ეს კოჭები შეიძლება 12 5/8" 9 დიამეტრზე, მა-
შინ სიკრძით იქნება 3.500 ცალი.
5) მურყანის (თხემლის) კოჭები, გულთით არა ნაკლებ
საშის არშინისა 80.000 კ. ფ. || ძელი ცაცხებისა დიამეტრით არა ნაკლებ 10 ვერშო- კისა, სიგრძით არა ნაკლებ 10 ვერშოკისა | 2.000 " |
| ძელი მურყანისა დიამეტრით არა ნაკლებ 8 ვერშო- კისა, სიგრძით არა ნაკლებ 9 არშინისა | 1.000 " |

გ) ტელეგრაფისათვის.

1) ბოძები ფიციისა ანუ ნაძვისა, სიგრძით 4 საყენი ბოლოში დიამეტრით უნდა ჰქონდეს 6—6 1/2 ვერშოკი, წვერ- ში 3 ვერშოკი	450 ცალი
2) ნალი (надставка) მუხისა, სიგრძით 5 არშინი, ზემოდ დიამეტრით უნდა იყოს 3—3 1/2 ვერშოკი ბოლო- კი 4—4 1/2 ვერშოკი	960 "
3) ნალი მუხისა, სიგრძით 7 არშინი, წვერში დიამეტრ- ი 3—3 1/2 ვერშოკი, ბოლოში კი 4—4 1/2 ვერშოკი	510 "

შენაშენა, ბოძების და ნაღების რეგისტრაციისათვის 450
ბოძი, სიგრძით 60—5 არშინამდე და ტელეგრაფის-
ათვის ნალი, სიგრძით 60—7, უნდა ჩაბარდეს რეგისტრაციის
შლის 1 აპრილამდე.

ვისაც მსურს იჯარით აღება ყველა შემოდ ჩამოთვლილ მასლისა, ან
ნაწილ-ნაწილად, უნდა რეგისტრაციის განცხადებაში გამოეხატოს თავი
განცხადებანი: გზის მასლისათვის განცხადება უნდა წარმოადგინონ
არა უგვიანეს 20 ოქტომბრის დღის 12 საათისა. ტელეგრაფისა და მატარებელთა
მმართველობისათვის 25 ოქტომბრის 12 საათისათვის, ან არა და განცხად-
ება შეუძლიან პირად დადესაცენ საზოგადოების კასაში, რომელიც იმავე
რიცხვებში, პირველ საათზე იქნება. განცხადება უნდა დაბეჭდილ კონვერტში
იყოს, ზედ წაწერილი: В общее Приусствие Управления Закавказской
Железной дороги в г. Тифлисе. „Заявление на поставку такихъ то материаловъ“.

განცხადებებში დაწვრილებით უნდა მოხსენიებული იყოს ფსი, რაო-
დენობა, ადგილი და ვადა მასლისა წარმოადგენისა, წოცება ან ხარისხი,
სახელი, მასის სახელი და აღრესი გამოცხადებებისა. ვისაც მსურს იჯარა
ბილიის ამ მასლისა მოტანა უნდა წარმოადგინონ, რეგისტრაციის გზის სამმართვე-
ლოში (ზემოხსენებულის ადრესით) გირაოდ 10% იმ ფასისა, როგორც
თვითონ მსურველი დააფასებს მასლისა თვის განცხადებაში, ამასთანავე
ის კონტრაქტზე, რომელიც გირაოდანაში მიეცემა ფულს წარმოადგენელს
და ფსტის ნამდვილი ბარათი განცხადებასთან ერთად უნდა წარმოადგი-
ნოს.

მას შემდეგ, როდესაც საზოგადო საკრებულო განიხილავს ყველა გან-
ცხადებებს, იმათ, ვისაც იჯარა არ ერგოთ, შემოტანილი ფული უკანვე
დაუბრუნდება. დანაჩენით კი პირობის დაწერის დროს შემოტანილი ფუ-
ლი გირაოდ ჩაეთვლება.

გზის მმართველობის კასა, გირაობის შესატანად ყოველ დღე ღია
ხოლმე დღის 10 საათიდან ნაშუადღევს 2 საათამდე გარდა კვირა უქმე
დღეებისა.

რეგისტრაციის გზის მმართველობის საზოგადო საკრებულოს გადაწყვეტილება
უნდა დაბეჭდილ სახელმწიფო რეგისტრაციის გზათ მმართველობაში.
დაწვრილებით პარამანი და აგრეთვე განცხადების ფორმები მსურ-
ველ შეუძლიან ყოველ დღე მასლისათვის დაარსებულ კანტორაში
(ტფილისი, მიხეილის ქუჩა, სახლი ენინოვისა) მოიკითხოს დღის 10 სა-
ათიდან ნაშუადღევს 3 საათამდე, გარდა კვირა-უქმე დღეებისა.

გარეშე ქალაქების იჯარადრებს შეუძლიან დღეში დაიბარონ ფორ-
მები განცხადებასთვის, მხოლოდ ადრესი უნდა მოიწერონ და აგრეთვე
დაწვრილებით პირობები როგორც შეშის გზის მმართველობისა და აგრეთვე
შეშისა. შეშის შესებნად განცხადება 300 კუბიკურ საყენზედ ნაყლები
არ შეიძლება, მხოლოდ დაბეჭდილ მასალაზე—არა ნაკლებ 29.000 კუბიკ. ფუ-
ტისა. (3—5.—3)

შენაშენა I. შაღების შესებნად განცხადება 3.000 ცალზე ნაყლები არ
შეიძლება, მხოლოდ დაბეჭდილ მასალაზე—არა ნაკლებ 29.000 კუბიკ. ფუ-
ტისა.

შენაშენა II. თუ იმპერიის შიდა გუბერნიებიდან უნდა გამოგზავნონ
მასალა, ნება აქვთ, მარტო ნაძვის ხე-ტყე გამოგზავნონ. ფიცი-კი უთუ-
ოდ ამიერ-კავკასიის ტრეებიდან უნდა გამოიზიდონ.